

Deontologische en medisch-ethische reflectie gemaakt over het gebruik van e-health en m-health binnen het gezondheidsgebeuren

Doc	a153005
Publicatiedatum	21/05/2016
Origine	NR
	Informatica
Thema's	Kwaliteit van de zorg
	Telematica

De nationale raad heeft een deontologische en medisch-ethische reflectie gemaakt over het gebruik van e-health en m-health binnen het gezondheidsgebeuren.

Advies van de nationale raad :

Deontologische en medisch-ethische aspecten van e-health en m-health

De nationale raad heeft in zijn vergadering van 21 mei 2016 een deontologische en medisch-ethische reflectie gemaakt over het gebruik van e-health en m-health binnen het gezondheidsgebeuren.

e-health

De American Telemedicine Association geeft een zeer algemene en bruikbare definitie: "the use of medical information exchanged from one site to another via electronic communications to improve a patient's clinical health status". (Meier, 2013: 362)

De Orde der artsen heeft verscheidene adviezen uitgebracht ivm het e-health gebeuren. Hierin moedigt de Orde het gebruik van een goed beveiligd platform voor gegevensdeling aan, wijst hij de arts op zijn rol bij het verkrijgen van toestemming van de patiënt en wijst hij de patiënt op zijn verantwoordelijkheid voor de authenticiteit van de aangeleverde informatie. Op vlak van telegeneeskunde, zeker in een land met een vlotte toegang tot een betaalbare gezondheidszorg, herhaalt de Orde het belang van het persoonlijke contact tussen de arts en de patiënt. Een zorgvuldige anamnese en klinisch onderzoek blijven de hoeksteen van de geneeskundige praktijk.

Een medisch-ethische reflectie kan worden gemaakt op basis van het principlisme (cf. Principles of Biomedical Ethics, Tom L. Beauchamp and James F., Childress), een universeel bruikbaar framework steunend op de principes: "autonomie", "beneficence", "non-maleficence" en "justice".

Op het vlak van autonomie kan de patiënt de informatiedeling over zijn gezondheid stroomlijnen op basis van zijn toestemming, heeft hij inzage in zijn gezondheidsgegevens en het recht op correctie of weglating. Ter bescherming van de informationele privacy is het bestaan van een therapeutische relatie tussen arts en patiënt primordiaal alsook de controle uitgeoefend door het sectoraal comité van de commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, afdeling sociale

zekerheid en gezondheid.

Bijzonder positief (beneficence) wordt de permanente beschikbaarheid van gezondheidsgegevens door alle beroepsbeoefenaars ervaren, ongeacht de locatie en de bewustzijnstoestand van de patiënt.

Het risico dat gevoelige gezondheidsgegevens in verkeerde handen zouden komen (non-maleficence) vraagt een permanente waakzaamheid.

Op het vlak van rechtvaardigheid (justice) is in ons land het eHealth-platform toegankelijk voor alle patiënten. Dit laat toe overbodige onderzoeken te vermijden en het is het beveiligde middel bij uitstek om op een gecontroleerde wijze, rekening houdend met de privacy van de patiënt, gezondheidseconomische studies uit te kunnen voeren.

m-health

M-health is een afkorting van mobile health, een term die aangewend wordt wanneer de uitoefening van de geneeskunde ondersteund wordt door het gebruik van mobiele apparaten die medische gegevens registreren.

Bij een medisch-ethische reflectie omtrent m-health dient bijzondere aandacht geschonken te worden aan de geïnformeerde toestemming voor deelname en de informationele privacy van de patiënt (autonomie).

Uiteraard zal het vergaren van objectieve gezondheidsgegevens op een lange termijn, opgetekend in de natuurlijke omgeving van de patiënt, een belangrijke bijdrage betekenen voor het opvolgen van chronische ziekten (beneficence).

Er zullen protocollen moeten opgesteld en wettelijk ingebed worden om mogelijke negatieve effecten te ondervangen (non-maleficence). Er dient rekening te worden gehouden met de waarborg van de authenticiteit van de gegevens, het valse gevoel van veiligheid omwille van de apparatuur, het gevaar van overmedicalisering en overconsumptie, de noodzaak van technische ondersteuning bij de opstart en het onderhoud van de apparatuur, het passende gevolg aan een "alarmsituatie", het inpassen van de onderscheidenlijke gezondheidszorgbeoefenaars, het vastleggen van verantwoordelijkheden in een geschreven overeenkomst,...

Het concept m-health lijkt een antwoord te bieden op de groeiende kost van de actuele gezondheidszorg. Het blijvend waarborgen van kwaliteitsvolle zorg voor alle patiënten moet de eerste vereiste blijven (justice). Dit impliceert dat er binnen de beschikbare middelen verschuivingen moeten plaatsvinden om het m-health gebeuren in te passen.

E-health en m-health zijn onmiskenbare begrippen geworden binnen de zorg. Toch blijven e-mpathie en m-edeleven voor de patient een onmiskenbare plaats hebben binnen het therapeutische arsenaal en zullen zij nooit door enige technologie vervangen kunnen worden.